

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Lublinie**

Lublin, dnia 21 lipca 2011 r.

**Pani
Barbara Paczos
Dyrektor
Ośrodka Adopcyjno-Opiekuńczego
w Lublinie**

LLU-4101-11-04/2011
P/11/092

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli - Delegatura w Lublinie przeprowadziła kontrolę w Ośrodku Adopcyjno-Opiekuńczym w Lublinie (zwanym dalej „Ośrodkiem”) w zakresie funkcjonowania Ośrodka oraz współdziałania z innymi instytucjami na rzecz powrotu dzieci do wychowania w rodzinie w latach 2008-2010.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 18 lipca 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Dyrektor niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Ośrodka w zakresie objętym kontrolą, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Formułując pozytywną ocenę NIK uwzględniła w szczególności:

- zapewnienie przez Dyrektora prawidłowego funkcjonowania Ośrodka,
- prawidłową realizację zadań określonych w § 4 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 30 września 2005 r. w sprawie ośrodków adopcyjno-opiekuńczych², Statucie³ i Regulaminie Organizacyjnym⁴,
- współdziałanie z placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, ośrodkami pomocy społecznej, sądami opiekuńczymi, zakładami opieki zdrowotnej.

Stwierdzono jednak nieprawidłowości, które polegały na:

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. Nr 205, poz. 1701 ze zm.

³ Uchwała Nr 1048/XLII/2006 Rady Miasta Lublin z dnia 29 czerwca 2006 r.

⁴ Regulamin Organizacyjny Ośrodka wprowadzony zarządzeniem nr 8 z dnia 20 listopada, obowiązywał do 03.01.2010 r., obecnie obowiązujący Regulamin Organizacyjny Ośrodka wprowadzono zarządzeniem nr 9 Dyrektora Ośrodka z dnia 19 grudnia 2009 r.

- niesporządzaniu dla dzieci zakwalifikowanych do przysposobienia diagnozy psychologicznej i pedagogicznej,
- niesporządzaniu przez psychologa oceny stopnia nawiązania przez dziecko więzi emocjonalnej w nowej rodzinie, w procesie kwalifikowania go do przysposobienia i nieokreśleniu specyfiki jego potrzeb w kontekście prawidłowego doboru rodziny,
- usunięciu danych dziecka z Wojewódzkiego Banku Danych (WBD) przed uprawomocnieniem się postanowienia sądu o fakcie przysposobienia.

W latach 2008-2010 gotowość przyjęcia dziecka do rodziny zastępczej zgłosiło 38 rodzin, a do przysposobienia 263 rodziny. Przeprowadzono w tym okresie 105 adopcji. Zgromadzono informacje o 321 dzieciach, które mogą być przysposobione lub umieszczone w rodzinie zastępczej. Ośrodek wydał 113 zaświadczeń kwalifikacyjnych, w tym 102 stwierdzające spełnienie warunków do pełnienia funkcji rodziny adopcyjnej i 11 do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Pozytywnie oceniono realizację zadań określonych w obowiązujących przepisach prawa, a w szczególności:

- przeprowadzenie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz rodzinnych wywiadów środowiskowych, dotyczących osób zgłaszających gotowość przysposobienia dziecka i kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia placówki rodzinnej,
- prowadzenie poradnictwa pedagogicznego i psychologicznego dla rodziców dzieci umieszczonych w placówkach rodzinnych i rodzinach zastępczych,
- współpracę w procesie adopcji dziecka z placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, centrami pomocy rodzinie oraz sądami opiekuńczymi

W 60 zbadanych sprawach ujawniono nieprawidłowości przy kwalifikowaniu dzieci do przysposobienia, które polegały na:

- niedokumentowaniu (we wszystkich zbadanych przypadkach) faktu sporządzania przez psychologa oceny stopnia możliwości nawiązania przez dziecko więzi emocjonalnej w nowej rodzinie oraz określenia specyfiki potrzeb dziecka w kontekście prawidłowego doboru rodziny. Obowiązek taki wynikał z przepisu § 8 ust. 2 pkt 2 i 3 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 30 września 2005 r. w sprawie ośrodków adopcyjno-opiekuńczych,
- niesporządzeniu w 38 przypadkach diagnozy psychologicznej i pedagogicznej dla dzieci zakwalifikowanych do przysposobienia. Ponadto w pięciu przypadkach sporządzono wyłącznie diagnozę psychologiczną. Naruszało to przepisy § 8 ust. 3 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 30 września 2005 r. w sprawie ośrodków adopcyjno-opiekuńczych,
- usunięciu w sześciu przypadkach danych dzieci z WBD przed terminem wyznaczenia rozprawy sądowej o przysposobienie (od 8 dni do 2 miesięcy). Działanie takie było

niezgodne z przepisem § 13 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 30 września 2005 r. w sprawie ośrodków adopcyjno-opiekuńczych stanowiącym, iż dopiero po przeprowadzeniu przysposobienia dziecka zgłoszonego uprzednio do WBD należało poinformować o tym fakcie wymieniony podmiot w terminie 7 dni od uprawomocnienia się postanowienia.

NIK oceniła, że współpraca z rodziną naturalną w procesie adopcji była niewystarczająca. Świadczy o tym fakt, że na 60 skontrolowanych spraw nie nawiązano kontaktu z 35 rodzinami. W pozostałych przypadkach współpraca Ośrodka z rodziną naturalną sprowadzała się w zasadzie do składania wizyt matce w szpitalu po urodzeniu dziecka, rozmów telefonicznych z rodziną, sporadycznych spotkań w Ośrodku.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli, wnosi o:

- 1) sporządzanie diagnozy psychologicznej i pedagogicznej dla dzieci zakwalifikowanych do przysposobienia,
- 2) sporządzanie przez psychologa oceny stopnia nawiązania przez dziecko więzi emocjonalnej w nowej rodzinie (przy kwalifikowaniu do przysposobienia) i określanie specyfiki potrzeb dziecka w kontekście prawidłowego doboru rodziny,
- 3) informowanie wojewódzkich banków danych o przysposobieniu dziecka w terminie określonym w § 13 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 30 września 2005 r. w sprawie ośrodków adopcyjno-opiekuńczych.

Najwyższa Izba Kontroli - Delegatura w Lublinie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Dyrektor, w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.